

Het gezelschap bij het Herenven

zorgde voor deskundige toelichting van de diverse vondsten op entomologisch, herpetologisch, mycologisch en ornithologisch gebied. Botanisch was de tocht minder interessant: het plantendek van de heide is nu eenmaal niet rijk, en de vegetatie van het hoogveen was nog niet in bloei. Volgens plan kon ieder vertrekken op een voor hem gunstig uur met de lijndienst van de zuidooster: de eersten vertrokken om kwart voor zes, de laatsten om kwart voor negen hetgeen eigenlijk nog te vroeg was, omdat de vogelzang nog lang niet verstomd was!

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING

te Heerlen op woensdag 9 mei

De heer Coonen vertoont een aantal voorjaarsplanten o.a. het Bosviooltje, dat vergeleken wordt met het Maartsviooltje. Het is merkwaardig, dat het Maartsviooltje, hoewel het bloemen draagt, die door kleur en geur opvallen, bijna nooit zaad vormt. Goede zaden treft men echter wel aan in de z.g. cleistogame bloemen, deze zijn weinig ontwikkeld en komen in de grond of vlak boven de grond voor. Toch moeten de bloemen van het Maartsviooltje wel vruchtbaar zijn, want er komen wel soortbastarden voor, en men kan moeilijk veronderstellen, dat deze ontstaan zijn uit de cleistogame bloemen.

Dr Dijkstra brengt ter vergadering enkele bont (wit) bladerige exemplaren van de judaspenning; deze eigenschap is vermoedelijk erfelijk. Ook deelt hij mee, dat in de buurt van het A.M.F. gebouw een gedeeltelijk albino torenkraai voorkomt. Zoals men aanneemt komen albino exemplaren vaker voor in steden en dor-

pen, dan in de vrije natuur. Volgens Drs van Bree, lezing 7 febr. te Maastricht zouden albino's in de vrije natuur kwetsbaarder zijn en gemakkelijker ten prooi vallen aan hun natuurlijke vijanden, dan dieren, die zich in de buurt van de mens ophouden, omdat daar hun natuurlijke vijanden zeldzamer zijn of zelfs ontbreken. Echter, als men dan leest, dat natuurliefhebbers op het vermoeden dat er ergens in Noord Holland een albino egel voor zou kunnen komen, een speurtocht op touw zetten om deze te vangen en er dan werkelijk ook in slagen zelfs twee exemplaren buit te maken, waarvan het eene dier zijn verder leven slijt in een dierentuin en het andere prijkt in een museum, dan is die veiligheid, welke de mens aan dergelijke afwijkende dieren biedt, toch maar zeer betrekkelijk.

Namens mej. Jongmans was er een mededeling over het uitvliegen van vijf jonge kerkuilen. Dit schouwspel trok zo sterk de belangstelling van volwassenen en van de jeugd, dat de hulp van de politie in geroepen moest worden, omdat de jeugd deze voor hen abnormale dieren met stokken en stenen aanviel. Gedurende enkele dagen moesten de nog slecht vliegende jongen soms naar veiliger oorden overgebracht worden. De oude vogels toonden zich zeer agressief en vielen zelfs enkele malen de mensen aan.

Br. Arnoud vertelde zeer voldaan, dat hij er in geslaagd was de grote watersalamander en de alpensalamander een geheel jaar in een aquarium over te houden. Hij vermoedde, dat in de natuur sommige dieren ook constant in het water verblijven, terwijl andere aan land gaan. Hoe deze

laatste aan de kost komen is slecht bekend.

Tenslotte hadden de heren **Bult** en de **Veen** nog enkele interessante vogelwaarnemingen: Wie in de wintermaanden gaat wandelen in de omgeving van de grensweg tussen Nederland en Duitsland ten oosten van Schinveld, loopt grote kans, Blauwe kiekendieven te zien te krijgen. Het is nu al de derde winter, dat ze er worden waargenomen. Als slaapgebied gebruiken ze een heideveld van ± 25 ha op de Teverenerheide in Duitsland, die nog net niet opgeofferd is aan klei- zand- en grindgroeven of aan bebossing met naaldhout. Hemelsbreed ligt dit gebied een kilometer of twee van de vele malen grotere Brunssumerheide, waar men de dieren echter niet aantreft. Vanaf 12 nov. tot 2 dec. werden beide geslachten waargenomen, per waarneming echter nooit meer dan één mannelijk exemplaar. Op laatst genoemde datum b.v. één mannetje en twee wijfjes, soms drie tegelijk. Van Oordt schrijft dan ook in Vogel-trek: Oude mannelijke kiekendieven trekken veel verder zuidelijk dan jonge en vrouwelijke exemplaren. Terwijl we ze overdag zelden zagen, bleven ze tot laat in de schemering boven hun slaapgebied jagen, om dan plotseling omlaag te duiken in een slaapplek op de grond. Heeft men zo'n roestplaats eenmaal ontdekt, dan vindt men er verscheidene in de naaste omgeving. De slaapplekken vallen op door de witte vlekjes van de uitwerpselen, en bij nauwkeuriger inspectie door de braakballen, die langwerpiger van vorm zijn dan uileballen. Die ik er vond, bleken zo goed als geheel uit haar te bestaan, met hoogstens enkele restantjes van muizegebitjes. Groot was mijn verrassing aan de rand van dit terrein ook een korhen te zien opvliegen op 19 april, zo dicht bij de Brunssumerheide, waar de soort door afschot sinds 1944 geheel verdwenen is.

Vanaf 21 april tot op vandaag is er een drukke trek van Bonte vliegenvangers. De mannetjes vooral vallen op door hun zwart-witte tekening en hun fladderende vlucht. Zij werden waargenomen in het Kapellebos bij Heerlen, St. Jansbos, Savelsbos, Steinerbos, bij Wijnandsrade, Chevremont, Ospelerpeel en de Hamert. Appelvinken waren er dit voorjaar veel, en er lijken broedgevallen te komen. Bij het verrichten van waarnemingen bij een nest van een IJsvogel aan de Gulp op 3 mei waren een middag lang drie Koekoeken druk doende. Twee behoorden tot

de blauw-grijze fase, de derde was een bruin exemplaar, waarvan dus met zekerheid kon worden vastgesteld, dat het een vrouwelijk exemplaar was. De dieren konden het samen zeer goed vinden. We konden er niet achter komen, of de blauwe beide riepen.

Op 11 april vloog een Wouw boven het Kapellebos, die verdween in zuidwestelijke richting. In de Ospelerpeel zagen we op 23 april een Purperreiger.

EEN TWEEDE NATUURWACHTershUT IN ZUID-LIMBURG

door A. van der KRUK

Het Zuidlimburgse heuvelland herbergt de meest uitzonderlijke flora van Nederland, nl. die van de löss en van het krijt. In het middelpunt van dit gebied bezit de Natuurwacht reeds enige jaren een wachthut, bij de ingang van het wondermooie Gerendal.

Een tweede wachthut is zaterdag 26 mei geopend op de Brunssumerheide nabij de luchtschacht van de Sm Hendrik. De heer **Peters**, voorzitter van de hutcommissie, verwelkomde de vele aanwezigen. De heer **Boersema**, voorzitter van het district Limburg van het Instituut, dankt hen voor hun komst.

De secretaris van het hoofdbestuur van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, de heer **van Dijk**, nam volgaarne de hut in ontvangst, en zag die als een steunpunt voor het werk der Natuurwacht. Hij bracht dank aan de bouwcommissie, die een vervallen transformatorhuisje omtoverde in een prachtige hut, met twee verdiepingen, tevens uitzichttoren. Ook dankte hij de directie van de Staatsmijnen, die de grond en het huisje gratis ter beschikking stelde en de gemeenten, die in de kosten van de verbouwing hebben bijgedragen. Spr. schetste het doel van het werk der natuurwachten, en hoopte, dat de nieuwe hut het uitgangspunt zou worden van tal van activiteiten, die het programma van het instituut, opvoeding tot natuurbescherming, tot doel zouden hebben.

Dr. P. van Nieuwenhoven bracht de gelukwensen over van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, omdat hij in de opening van de nieuwe hut een stimulans zag voor de beoefening van de natuurwetenschap. Namens de Stichting Het Limburgs Landschap feliciteerde hij, omdat het werk rondom de hut